

A CASA DAS INSUAS

Martiño Cabana e Óscar Rivas*

A ASOCIACIÓN GALEGA DE CUSTODIA DO TERRITORIO

A Asociación Galega de Custodia do Territorio (AGCT) foi constituída en Rábade (Lugo) no mes de abril do 2008 cos obxectivos fundamentais de conservación e recuperación do patrimonio natural utilizando como ferramenta principal a custodia do territorio e a difusión e fomento desta nova ferramenta entre os axentes implicados e a sociedade civil en xeral, facéndoos partícipes da xestión sostíbel do territorio.

Desde un primeiro momento viuse necesaria a creación e mantemento dun espazo físico adecuado para a realización dun programa de actividades de difusión da custodia do territorio. Do mesmo modo, desexábase ofrecer ao público con intereses no coñecemento e conservación da natureza unha oferta de actividades adecuada, promovida por un conxunto de entidades naturalistas galegas. Froito desta necesidade naceu o Centro de Conservación e Estudo da Natureza Casa das Insuas.

A CASA DAS INSUAS

No ano 2011, a AGCT móstralle ao Concello de Rábade o seu interese por emprender un proxecto de grande calado na antiga Casa Consistorial do citado municipio para levar a cabo un programa de educación ambiental e de difusión dos valores naturais do territorio galego e, en especial, da comarca da Terra Chá e as súas zonas limítrofes. Así, grazas ao acordo entre este concello e a nosa asociación créase a Casa das Insuas, un Centro de Estudo e Conservación da Natureza administrado pola Asociación Galega de Custodia do Territorio e na que tamén participan as asociacións Drosera, Numenius e Saramaganta.

Viveiro de Entidades

A Casa das Insuas nace coa vocación de crear un tecido asociativo e acadar a colaboración estreita entre un grupo de entidades naturalistas galegas. Deste modo, aínda que a xestión é levada a cabo pola Asociación Galega

de Custodia do Territorio, outras asociacións tamén colaboran nesta tarefa mediante a organización dun elevado número de eventos. As asociacións Drosera, Numenius e Saramaganta desenvolveron nos últimos anos unha grande cantidade de eventos, e tamén colaborou a Sociedade Galega de Ornitología e, máis recentemente, a Sociedade Micolóxica Lucus.

Este tecido interasociativo pretende reunir nun espazo físico común un bo

grupo de entidades naturalistas para poder difundir e realizar as súas actividades chegando ao maior número de persoas posibles de forma común e coordinada. Neste senso, dispónse dunha sala que serve de viveiro de entidades naturalistas e que ofrece todos os requirimentos básicos de oficina: con lugares de traballo, ligazón a internet, teléfono, etc. O uso compartido deste espazo con outras entidades favorece o troco de ideas, as sinerxías e o traballo en rede.

Os espazos da Casa das Insuas

A Casa das Insuas é un edificio histórico, de grande tamaño e cun elevado potencial para a realización de actividades de educación ambiental. Está dotada dun magnífico auditorio con capacidade para 80 persoas, que se dedica á celebración de asembleas, palestras e todo tipo de eventos. Neste auditorio, á disposición de todas as entidades colaboradoras, celébranse xornadas de proxección de documentais da natureza, conferencias de

R.J. Hermida

Traballos voluntarios realizados polos socios para a mellora da dotación da Casa das Insuas.

Panorámica da Casa das Insuas.

Río Miño ó seu paso pola casa das Insuas.

investigadores, charlas, cursos e outras actividades de temática similar.

Así mesmo, creouse un Centro de Documentación que reúne fondos bibliográficos relacionados co estudo e conservación da natureza, depositados por diversas entidades e persoas a título individual. No futuro, disporase dun catálogo completo e virtual dos fondos dispoñíbeis ao que se lle engadirá unha biblioteca electrónica de documentos de interese para o estudo, xestión e conservación da natureza e de información específica sobre a custodia do territorio e da súa aplicación. O Centro de Documentación pode ser utilizado, asemade, como sala de xuntas por aquelas entidades que o desexen.

A Casa das Insuas dispón tamén dun Centro de Interpretación formado por catro salas que xuntan unha superficie de máis de 200 m² dedicada a exposicións, tanto permanentes como itinerantes, cuxa temática estea intimamente relacionada cos fins da asociación e coa difusión dos valores ambientais da bacía alta do Miño, onde se sitúa o centro. Na actualidade cóntase cunha exposición permanente sobre os valores naturais da Reserva da Biosfera de Terras do Miño, e dun conxunto de exposición itinerantes sobre

os valores naturais de diversas zonas de Galiza e programas de conservación a nivel ibérico.

DIFUSIÓN DAS ACTIVIDADES

No caso do estudo e divulgación da natureza e as súas disciplinas asociadas, a miúdo faise difícil alcanzar unha masa crítica tal que permita mostrar socialmente un proxecto determinado e o seu mantemento ao longo do tempo. Actualmente, as novas tecnoloxías ofrecen todo un elenco de oportunidades de difusión que, correctamente utilizadas, poden converterse en ferramentas indispensábeis no programa de comunicación dunha entidade. Neste proxecto contamos cunha páxina web e unha páxina de Facebook que nos permiten unha mellor difusión das nosas actividades. Na web da AGCT (www.custodiadoterritorio.org) atópase información detallada sobre a custodia do territorio en Galiza e os proxectos da entidade, entre os que destaca a propia Casa das Insuas.

Á marxe da asociación, a Casa das Insuas ten unha ampla presenza na rede. Conta cun blog propio (www.casadasinsuas.org) onde se informa do seu programa de actividades e as novidades relacionadas con

este Centro de Estudo e Conservación da Natureza, e, máis recentemente, tamén se habilitou un espazo en Facebook con información puntual das súas actividades. A vantaxe desta forma de difusión, ademais da propia inmediatez coa que se pode ofrecer a información, é o elevado índice de difusión que se alcanza, podendo chegar ao público menos coñecedor das actividades da natureza que se realizan en Galiza e, máis concretamente, das realizadas na Casa das Insuas.

O FUTURO

Como ocorre tamén con outros centros galegos de educación ambiental e de divulgación da natureza, o futuro e funcionamento a longo prazo da Casa das Insuas depende do apoio dos socios, colaboradores e entidades asociadas para a realización e asistencia ás actividades que nel se desenvolven. É por iso que a creación do tecido interasociativo é de vital importancia para o mantemento dun programa ambiental que fomente o debate e a reflexión participativa, que tente crear unha masa crítica a prol da conservación da natureza coa custodia do territorio como ferramenta práctica.

* Martiño Cabana e Óscar Rivas son membros da Asociación Galega de Custodia do Territorio.

+ info: Casa das Insuas, Rúa José Pardo y Pardo Montenegro, 27, Rábade (Lugo).
Webs: www.casadasinsuas.org,
www.facebook.com/casadasinsuas,
www.custodiadoterritorio.org.
Email: custodiadoterritorio@gmail.com